

สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

◆ ความสำคัญรายสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

ภาษาบาลีมีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นภาษาที่ใช้จารึกคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติซึ่งมีผู้นับถือพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการดำรงชีวิตของคนไทยได้นำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนามาประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในสังคมอย่างสันติสุข

ดังนั้น ในฐานะภาษาบาลีเป็นภาษาต้นแบบที่ได้วิวัฒนาการจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงต้องเรียนรู้ประวัติความเป็นมาและหลักไวยากรณ์ของภาษาบาลี เพื่อสามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน ภาษาบาลีอันเป็นภาษาต้นแบบได้

ภาษาบาลี เป็นภาษาของแคว้นมคธในประเทศอินเดียโบราณ เรียกว่า “ภาษามาคธี” พระพุทธเจ้าประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรกในแคว้นมคธ และมีชาวมคธเลื่อมใสอุปสมบทในพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก พระภิกษุชาวมคธจึงใช้ภาษามาคธีเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งใช้บันทึกหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจนสืบทอดมาถึงปัจจุบัน ต่อมาไทยเราเรียกว่า “ภาษาบาลี” ซึ่งหมายถึงภาษาที่รักษาพระพุทธศาสนาไว้ (บาลี หรือ ปาลี แปลว่า ผู้รักษา)

◆ ธรรมชาติหรือลักษณะเฉพาะของสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

ภาษาบาลี หมายถึง ภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ เป็นภาษาที่ใช้จารึกหลักธรรมคำสั่งสอนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่างๆ ในพระพุทธศาสนา ภาษาบาลีมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในสมัยพุทธกาลถึงปัจจุบันเป็นต้นตอภาษาและเป็นภาษาที่ไม่ใช้สื่อสารแล้วในสังคมโลก แต่ใช้สื่อสารการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา เป็นภาษาที่ใช้มากในสมัยพุทธกาลอันแสดงออกถึงวิถีชีวิตพฤติกรรมทางสังคม ค่านิยมและความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

การเรียนรู้ภาษาบาลีแตกต่างจากการเรียนสาระการเรียนรู้อื่นๆ เนื่องจากนักเรียนไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้นแต่การเรียนรู้ภาษาเพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะการดำรงชีวิตของชาวพุทธการที่นักเรียนจะเรียนรู้ภาษาบาลีได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษาบาลี

ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ยึดหลักความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ของภาษาบาลีตลอดถึงการนำภาษาอื่นมาบูรณาการกับภาษาบาลีให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อันจะใช้เป็นแนวทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้

◆ วิสัยทัศน์สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

นักเรียนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมตามจุดหมายของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมอันหลากหลายตามวิถีของชาวพุทธสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ใช้ภาษาบาลีสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดถึงใช้ภาษาบาลีอันเป็นหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อและการดำรงชีวิต

◆ พันธกิจสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีนี้ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้พระภิกษุสามเณรพัฒนาตนเองประพฤติปฏิบัติ ตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดี และนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาสังคม โดยมุ่งปลูกฝังให้พระภิกษุ สามเณรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

๑. มุ่งให้นักเรียนได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของภาษาบาลี หลักไวยากรณ์เบื้องต้นของภาษาบาลี เพื่อเป็น แนวทางในการเรียนรู้ระดับสูง และเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

๒. มุ่งให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็น ภาษาบาลี

๓. มุ่งให้นักเรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของภาษาบาลี ในฐานะเป็นภาษาที่ใช้บันทึกหลักธรรมคำสั่งสอน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

◆ เป้าหมายหรือความหวังของสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

การจัดการเรียนการสอนภาษาบาลี ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีความคาดหวังว่าเมื่อนักเรียนเรียนภาษาบาลีอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาบาลี...

๑. สามารถใช้ภาษาบาลีแสวงหาความรู้ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

๒. เข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของภาษาบาลีในพระพุทธศาสนา

๓. สามารถถ่ายทอดความคิด และวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมได้

◆ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

๑. นักเรียนมีความรู้หลักภาษาที่เป็นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ภาษาบาลี

๒. นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในเรื่องที่อ่าน

๓. นักเรียนรักการอ่านและเห็นคุณค่าภาษาบาลีในการที่จะใช้เป็นเครื่องมือศึกษาพระพุทธศาสนา

๔. นักเรียนสามารถใช้ภาษาบาลีในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ตามศักยภาพของนักเรียน

๕. นักเรียนสามารถใช้ภาษาบาลีในการศึกษาค้นคว้าวรรณคดีทางพระพุทธศาสนา

๖. นักเรียนนำภาษาบาลีมาประยุกต์ใช้ในภาษาไทยได้

๗. นักเรียนเห็นคุณค่าและธำรงรักษาไว้ซึ่งภาษาบาลี

๘. นักเรียนมีความรู้เป็นพื้นฐานในการศึกษาภาษาบาลีในชั้นสูงขึ้นไป

๙. นักเรียนเข้าใจในคติธรรมวัฒนธรรมและประวัติพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในภาษาบาลีเกิดความซาบซึ้ง ในพระพุทธศาสนา

๑๐. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

◆ คุณภาพของนักเรียน

สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ เพิ่มเติม ที่นักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องเรียนตั้งแต่ระดับ ๒ ถึง ระดับ ๓ โดยมุ่งเน้น ให้นักเรียนได้ศึกษาหลักไวยากรณ์เบื้องต้น เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้ มีทักษะ กระบวนการด้านภาษาบาลี ในฐานะ ที่ภาษาบาลีเป็นภาษาที่ใช้จารึกหลักธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ระดับ ๒) นักเรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

๑. ได้เรียนรู้และศึกษาประวัติ วิวัฒนาการของภาษาบาลีในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน

๒. ได้เรียนรู้ ศึกษา กระบวนการอ่าน การฟัง และการออกเสียงตามหลักไวยากรณ์

๓. ได้เรียนรู้ศึกษาหลัก และกระบวนการพูด การเขียน การแต่ง และการแปลตามหลักภาษา

๔. เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในการเชื่อมโยงความรู้ภาษาบาลีกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ
๕. เป็นผู้มีความสามารถในการนำความรู้ทางภาษาบาลีไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา และสังคมทั่วไป

◆ สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง องค์ความรู้ที่เป็นมาตรฐานสำหรับนักเรียนภาษาต่างประเทศประกอบด้วยสาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสารภาษาและวัฒนธรรมภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้มาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามจุดหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งตามสาระหลัก ดังนี้

สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี หมายถึง ภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ เป็นภาษาที่ใช้จารึกหลักธรรมคำสั่งสอนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่างๆ ในพระพุทธศาสนา ภาษาบาลีมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สาระที่ ๑ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาบาลีเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในสมัยพุทธกาลถึงปัจจุบันเป็นต้นตอภาษาภาษาที่ไม่ใช้สื่อสารแล้วในสังคมโลก แต่ใช้สื่อสารการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา

สาระที่ ๒ ภาษาและวัฒนธรรม หมายถึง ภาษาบาลี (มคธ) ของชาวมคธในประเทศอินเดีย เป็นภาษาที่ใช้มากในสมัยพุทธกาล แสดงออกถึงวิถีชีวิตพฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

สาระที่ ๓ ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หมายถึง การเชื่อมโยงความรู้ภาษาบาลีกับสาระการเรียนรู้กลุ่มภาษาไทย, สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม, ภาษาอังกฤษ, และคณิตศาสตร์ เป็นต้น

สาระที่ ๔ ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก หมายถึง การใช้ภาษาบาลีในสถานศึกษาและในการดำเนินชีวิตตามวิถีชาวพุทธ ตลอดถึงใช้ภาษาบาลีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

◆ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียนทุกคน ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นมาตรฐานกลางซึ่งเป็นกรอบด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม เพื่อกำหนดเป็นตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ของนักเรียน อันจะนำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้และการวัดผล การเรียนรู้แบ่งออกเป็น ๘ มาตรฐานตามสาระทั้ง ๔ ดังต่อไปนี้

สาระที่ ๑ ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต ๑.๑ เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต ๑.๒ มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต ๑.๓ นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ ๒ ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต ๒.๑ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต ๒.๒ เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ ๓ ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต ๓.๑ ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ ๔ ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต ๔.๑ ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต ๔.๒ ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓)

ชั้น	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
ม.๑	๑. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และ โครงการประวัติความเป็นมาของ ภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล	- ประวัติภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล - ความหมายของบาลีไวยากรณ์
	๒. บอกอักขรวิธีในภาษาบาลี และ สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์	- สระ - พยัญชนะ
	๓. อธิบายฐานที่ตั้งที่เกิด และกรณี อวัยวะสำหรับเสียง	- ฐานกรณ์
	๔. จำแนกเสียงอักขระในภาษาบาลี และสามารถออกเสียงอักขระ	- มาตรการออกเสียงอักขระ - การออกเสียงพยัญชนะบางตัว
	๕. อธิบายการเขียนพยัญชนะสังโยค	- พยัญชนะสังโยค
	๖. จำแนกประเภทของนามศัพท์	- นามศัพท์
	๗. บอกและจำแนกเพศเครื่องหมายรูป แบบของนามศัพท์คำพูดที่เปล่ง ออกมาในภาษาบาลี	- ลิงค์ - วจนะ
	๘. อ่าน การเขียน แจกจำแนกวิภัตติ นามและคำเชื่อมอายตนิบาต	- วิภัตตินาม - อายตนิบาต
	๙. อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสม วิภัตติ และเปลี่ยนนามศัพท์ ตาม การันต์สระที่สุตแห่งศัพท์ได้ทั้งสาม ลิงค์	- การันต์
	๑๐. อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสม วิภัตติ และแปลกติปยศัพท์เป็น เฉพาะของตนเอง	- กติปยศัพท์
	๑๑. อธิบาย หลักการแปลเรื่อง อालปะนะ นิบาต ประธาน และตัว ขยายประธาน	- อาลปะนะ - นิบาต - บทประธาน - บทขยายประธาน
	๑๒. แปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและ โดยอรรถในอักษรรูปอักษรวิธาน ข้อ ๑-๓๐, ๕๑-๘๐	- อักษรรูปอักษรวิธานข้อ ๑-๓๐, ๕๑-๘๐
	๑๓. อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสม วิภัตติ และแปลสังขยา การนับ นามนามให้รู้จำนวนของนามนาม	- สังขยา
	๑๔. อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสม วิภัตติ และแปลศัพท์นามศัพท์ที่	- ศัพท์นาม

ชั้น	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
ม.๑	ใช้แทนนามนามที่ออกชื่อมาแล้ว	
	๑๕. อธิบาย และจำแนกอัปยาศัพท์ที่แจกผสมวิภัตตินามได้	- อัปยาศัพท์
ม.๒	๑. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการภาษาบาลีในประเทศไทย (แม่กองบาลีสนาม)	- ภาษาบาลีในประเทศไทย - ประวัติแม่กองบาลีสนามหลวง
	๒. อธิบาย จำแนกองค์ประกอบของกิริยาอาชยาด	- ความหมายของอาชยาด - องค์ประกอบของอาชยาด
	๓. อธิบาย จำแนกวิภัตติอันเป็นการจำแนกแจกแจงธาตุไว้เพื่อให้เป็นเครื่องหมายให้รู้กาล บท วจนะ บุรุษ	- ความหมายของวิภัตติ - วิภัตติอาชยาด - วิธีการเปลี่ยนแปลงวิภัตติอาชยาด - กาล - บท - วจนะ - บุรุษ - อาคมอาชยาด
	๔. ระบุ อธิบายกลุ่มธาตุคำอันเป็นรากศัพท์ของภาษาบาลี	- ความหมายของธาตุ - ธาตุโดยย่อและพิสดาร - วิธีการประกอบและเปลี่ยนแปลงธาตุ
	๕. อธิบาย แปล เขียนวากจก อันเป็นตัวประธานของกิริยาในแต่ละวากจก	- ความหมายของวากจก - ประเภทของวากจก - โครงสร้างของวากจก
	๖. วิเคราะห์ปัจจัยของวากจกถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์	- ความหมายของปัจจัย - ปัจจัยในวากจก - วิธีการเปลี่ยนปัจจัย
	๗. อธิบาย แปลหลักการแปลเรื่องกิริยาในระหว่าง บทขยายกิริยาในระหว่าง กิริยาคุมพากย์ บทขยายกิริยาคุมพากย์	- กิริยาในระหว่าง - บทขยายกิริยาในระหว่าง - กิริยาคุมพากย์ - บทขยายกิริยาคุมพากย์
	๘. การแปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถในอุกัยพากย์ สงเคราะห์	- อุกัยพากย์ปรีวิวัฒน์ ข้อ ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖-๒๙๐ - อุกัยพากย์ปรีวิวัฒน์ ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕
	๙. อธิบายกิริยาภิตก และบอกองค์ประกอบของกิริยาภิตก	- ความหมายของกิริยาภิตก - องค์ประกอบของกิริยาภิตก
	๑๐. อธิบายวิภัตติ วจนะ กาล ธาตุ วากจก ปัจจัยของกิริยาภิตก	- ความหมายของวิภัตติ วจนะ กาล ธาตุ วากจก ปัจจัย
	๑๑. วิเคราะห์กิริยาภิตกตามองค์ประกอบของกิริยาภิตก	- วิธีการแยกและประกอบกิริยาภิตก
	๑๒. แปลกิริยาภิตกศัพท์ได้ถูกต้องตาม	- การแปลกิริยาภิตก

ชั้น	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
	องค์ประกอบของกิริยากิตก์	
ม.๒	๑๓. อธิบายนามกิตก์ และศัพท์ที่สำเร็จมาจากรูปวิเคราะห์ให้สำเร็จ (สาธนะ)	- ความหมายของนามกิตก์ - สาธนะ
	๑๔. วิเคราะห์นามกิตก์ตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตก์	- ปัจจัยนามกิตก์ - ประเภทของปัจจัยนามกิตก์
	๑๕. แปลศัพท์นามกิตก์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตก์	- การแปลนามกิตก์
ม.๓	๑. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส	- ประวัติส่วนพระองค์ - การศึกษา - การปกครอง ฯลฯ
	๒. อธิบายการย่อบทสมาสและจำแนกประเภทของสมาสทั้งโดยย่อและพิสดาร	- ความหมายของสมาส - ประเภทของสมาส
	๓. อธิบายปัจจัยศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัยกัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปปริสสมาส ทวันทวสมาส อพยยิภาวสมาส พหุพพิหิสมาส	ศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปปริสสมาส - ทวันทวสมาส - อพยยิภาวสมาส - พหุพพิหิสมาส
	๔. วิเคราะห์ และแปลศัพท์กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปปริสสมาส ทวันทวสมาส อพยยิภาวสมาส พหุพพิหิสมาส	ศัพท์ที่สำเร็จรูป - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปปริสสมาส - ทวันทวสมาส - อพยยิภาวสมาส - พหุพพิหิสมาส
	๕. อธิบาย แปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕	จากทั้ง ๕ จาก - กัตตุจาก - กัมมจาก - ภาวจาก - เหตุกัตตุจาก - เหตุกัมมจาก
	๖. อธิบาย การแปลประโยคแทรก ประโยคอาทร ประโยคเลขนอก เลขใน	- ประโยคแทรก - ประโยคอาทร - ประโยคเลขนอก เลขใน

ชั้น	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
ม.๓	๗. อธิบายการย่อบทตัตติธิตและจำแนกประเภทของตัตติธิตทั้งโดยย่อและพิสดาร	- ความหมายตัตติธิต - ประเภทของตัตติธิต
	๘. อธิบายปัจจัย สามัญญตัตติธิต ภาวตัตติธิต และ อพยยตัตติธิต	ปัจจัยของ - สามัญญตัตติธิต - ภาวตัตติธิต - อพยยตัตติธิต
	๙. วิเคราะห์ และแปลศัพท์สามัญญตัตติธิต ภาวตัตติธิต และ อพยยตัตติธิต	ศัพท์สำเร็จของ - สามัญญตัตติธิต - ภาวตัตติธิต - อพยยตัตติธิต
	๑๐. อธิบาย การเชื่อมหรือต่ออักษรให้เนื่องกันด้วยอักษร	- ความหมายของสนธิ - ประเภทของสนธิ - สนธิกิริโยปกรณ
	๑๑. การต่อสระตามหลักของสนธิกิริโยปกรณ	- สระสนธิ
	๑๒. การต่อพยัญชนะตามหลักของสนธิกิริโยปกรณ	- พยัญชนะสนธิ
	๑๓. การต่อนิคคหิตตามหลักของสนธิกิริโยปกรณ	- นิคคหิตสนธิ
	๑๔. แปลภาษามครเป็นไทยโดยพยัญชนะและโดยอรรถ	- ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑
สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

สาระ	ชั้น	ชื่อสาระ	รหัสสาระ	หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมง			ภาคเรียน
					สัปดาห์	ภาคเรียน	ปี	
เพิ่มเติม	ม.๑	ภาษาบาลี	บ ๒๑๒๐๑	๑.๕	๓	๖๐	๑๒๐	ภาคเรียนที่ ๑
	ม.๑	ภาษาบาลี	บ ๒๑๒๐๒	๑.๕	๓	๖๐	๑๒๐	ภาคเรียนที่ ๒
	ม.๒	ภาษาบาลี	บ ๒๒๒๐๓	๑.๕	๓	๖๐	๑๒๐	ภาคเรียนที่ ๑
	ม.๒	ภาษาบาลี	บ ๒๒๒๐๔	๑.๕	๓	๖๐	๑๒๐	ภาคเรียนที่ ๒
	ม.๓	ภาษาบาลี	บ ๒๓๒๐๕	๑.๕	๓	๖๐	๑๒๐	ภาคเรียนที่ ๑
	ม.๓	ภาษาบาลี	บ ๒๓๒๐๖	๑.๕	๓	๖๐	๑๒๐	ภาคเรียนที่ ๒

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ บ ๒๑๒๐๑ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ศึกษา ประวัติภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล ความหมายของบาลีไวยากรณ์ สระ พยัญชนะ ฐานะกรณ์ มาตร การออกเสียง ความหมายของนามศัพท์ (นามนาม คุณนาม และสัพพนาม) ประเภทของนามศัพท์ (นามนาม คุณ นาม และสัพพนาม) ลิงค์ วจนะ วิภัติ อายตนิบาต การันต์ และกตปิยศัพท์/ปิณณณกศัพท์ หลักการแปล

โดยใช้กระบวนการสอนพุทธวิธี ได้แก่ แบบบรรยาย ๔ แบบไตรสิกขา แบบพหุสูตร แบบอุปมา-อุปไมย แบบปugna-วิสัชนา แบบอิทธิบาท ๔ แบบโยนิโสมนสิการ สร้างความคิดรวบยอด คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การ เรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถนำไปเสนอสื่อสารในสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นใน การทำงานที่เหมาะสมตามวัย

รหัสผลการเรียนรู้ รวม ๑๐ ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕ ม.๑/๖ ม.๑/๗ ม.๑/๘ ม.๑/๙ ม.๑/๑๐

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ บ ๒๑๒๐๒ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาความหมายของสังขยา และชนิดของสังขยา ปกติสังขยา การจัดปกติสังขยาลงใน นามศัพท์ ลิงค์ วจนะ การแจกวิภัติปกติสังขยา การต่อสังขยาด้วยอุตตรและอิก ปุณณสังขยา สัพพนาม ความหมายชนิดและบุรุษ ของสัพพนาม อพยยศัพท์ ความหมาย และชนิดของอพยยศัพท์ หลักการแปล

โดยใช้กระบวนการสอนพุทธวิธี ได้แก่ แบบบรรยาย ๔ แบบไตรสิกขา แบบพหุสูตร แบบอุปมา-อุปไมย แบบปugna-วิสัชนา แบบอิทธิบาท ๔ แบบโยนิโสมนสิการ สร้างความคิดรวบยอด คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การ เรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถนำไปเสนอสื่อสารในสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงานที่เหมาะสม

รหัสผลการเรียนรู้ รวม ๕ ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๑๑ ม.๑/๑๒ ม.๑/๑๓ ม.๑/๑๔ ม.๑/๑๕

คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้

รหัสสาระ บ ๒๒๒๐๓ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เวลา ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

ศึกษาภาษาบาลีในประเทศไทย ประวัติแม่กองบาลีสนามหลวง ความหมายของอาขยาตองค์ประกอบของอาขยาต ความหมายของวิภัติ วิภัติอาขยาต วิธีการเปลี่ยนแปลงวิภัติอาขยาต กาล บท วจนะ บุรุษ อาคม อาขยาต ความหมายของธาตุ ธาตุโดยย่อและพิสดาร วิธีการประกอบและเปลี่ยนแปลงธาตุ ความหมายของวาก ประเภทของวาก โครงสร้างของวาก ความหมายของปัจจัย ปัจจัยในวาก วิธีการเปลี่ยนปัจจัย หลักการแปล กิริยาคุมพากย์ บทขยายกิริยาคุมพากย์ แปลอูภักย์พาวินัย ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕

โดยใช้กระบวนการสอนพุทธวิธี ได้แก่ แบบบรรยาย ๔ แบบไตรสิกขา แบบพหุสูตร แบบอุปมา-อุปไมย แบบปุจฉา-วิสัชนา แบบอธิบา ๔ แบบโยนิโสมนสิการ สร้างความคิดรวบยอด คิดอย่างมีวิจารณญาณ การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถนำไปเสนอสื่อสารในสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงานที่เหมาะสม

รหัสผลการเรียนรู้ รวม ๘ ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔ ม.๒/๕ ม.๒/๖ ม.๒/๗ ม.๒/๘

คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้

รหัสสาระ บ ๒๒๒๐๔ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เวลา ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาความหมายของกิริยาภิตก์ องค์ประกอบของกิริยาภิตก์ ความหมายของวิภัติ วจนะ กาล ธาตุ วาก ปัจจัย วิธีการแยกและประกอบกิริยาภิตก์ การแปลกิริยาภิตก์ ความหมายของนามภิตก์ สาธนะ ปัจจัยนามภิตก์ ประเภทของปัจจัยนามภิตก์ การแปลนามภิตก์ หลักการแปลกิริยาในระหว่าง บทขยายกิริยาในระหว่าง และแปล อูภักย์พาวินัย ข้อ ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖-๒๙๐

โดยใช้กระบวนการสอนพุทธวิธี ได้แก่ แบบบรรยาย ๔ แบบไตรสิกขา แบบพหุสูตร แบบอุปมา-อุปไมย แบบปุจฉา-วิสัชนา แบบอธิบา ๔ แบบโยนิโสมนสิการ สร้างความคิดรวบยอด คิดอย่างมีวิจารณญาณ การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถนำไปเสนอสื่อสารในสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงานที่เหมาะสม

รหัสผลการเรียนรู้ รวม ๗ ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๙ ม.๒/๑๐ ม.๒/๑๑ ม.๒/๑๒ ม.๒/๑๓ ม.๒/๑๔ ม.๒/๑๕

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ บ ๒๓๒๐๕ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

ศึกษาประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส การย่อบทสมาสและจำแนกประเภทของสมาสทั้งโดยย่อและพิสดาร ปัจจัยศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัยและวิเคราะห์ แผลศัพท์กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปยียาวสมาส พหุพพิหสมาส หลักการแปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕ และการแปลประโยคแทรก ประโยคอาทร ประโยคเลขนอก /เลขใน และธรรมบทภาค ๑

โดยใช้กระบวนการสอนพุทธวิธี ได้แก่ แบบอริยสัจ ๔ แบบไตรสิกขา แบบพหุสูตร แบบอุปมา-อุปไมย แบบปุจฉา-วิสัชนา แบบอธิบาท ๔ แบบโยนิโสมนสิการ สร้างความคิดรวบยอด คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถนำไปเสนอสื่อสารในสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงานที่เหมาะสมวัย

รหัสผลการเรียนรู้ รวม ๖ ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๑ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ บ ๒๓๒๐๖ สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาการย่อบทหัตถิตและจำแนกประเภทของหัตถิตทั้งโดยย่อและพิสดาร ปัจจัย วิเคราะห์ และแผลศัพท์ สามัญญัตถิต ภาวหัตถิต และ อัปยัตถิต การเชื่อมหรือต่ออักษรให้เนื่องกันด้วยอักษร การต่อสระ พยัญชนะ นิคคหิต ตามหลักของสนธิกริโยปกรณ์ และแปลภาษามคธเป็นไทยโดยพยัญชนะและโดยอรรถ และธรรมบทภาค ๒

โดยใช้กระบวนการสอนพุทธวิธี ได้แก่ แบบอริยสัจ ๔ แบบไตรสิกขา แบบพหุสูตร แบบอุปมา-อุปไมย แบบปุจฉา-วิสัชนา แบบอธิบาท ๔ แบบโยนิโสมนสิการ สร้างความคิดรวบยอด คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถนำไปเสนอสื่อสารในสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงานที่เหมาะสมวัย

รหัสผลการเรียนรู้ รวม ๘ ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๗ ม.๓/๘ ม.๓/๙ ม.๓/๑๐ ม.๓/๑๑ ม.๓/๑๒ ม.๓/๑๓ ม.๓/๑๔

แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)
สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
ระดับ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ (รายละเอียดเพิ่มเติม)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
๑. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า และโครงงาน ประวัติความเป็นมาของ ภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล	การศึกษาค้นคว้า และโครงงาน ประวัติความเป็นมาของภาษา บาลีในสมัยพุทธกาล	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. บอกอักขรวิธีในภาษาบาลี และสามารถนำไปใช้ได้ถูก ต้องตามหลักไวยากรณ์	อักขรวิธีในภาษาบาลี		
๓. อธิบายฐานที่ตั้งที่เกิด และกรณีอวัยวะสำหรับ เสียง	ฐานที่ตั้งที่เกิด และกรณีอวัยวะ สำหรับเสียง		
๔. จำแนกเสียงอักขระใน ภาษาบาลีและสามารถ ออกเสียงอักขระ	เสียงอักขระในภาษาบาลีและ สามารถออกเสียงอักขระ		
๕. อธิบายการเขียน พยัญชนะ สังกะย	การเขียนพยัญชนะสังโยค		
๖. บอกความหมายจำแนก ประเภทของนามศัพท์	ความหมายนามศัพท์ ประเภทนามศัพท์		
๗. บอก และจำแนกเพศ เครื่องหมายรูปแบบของ นามศัพท์ คำพูดที่เปล่ง ออกมาในภาษาบาลี	เพศเครื่องหมายรูปแบบของ นามศัพท์ คำพูดที่เปล่งออกมา ในภาษาบาลี		
๘. อ่าน การเขียน แจก จำแนกวิภัตตินามและคำ เชื่อมอายตนิบาต	การอ่าน การเขียน แจกจำแนก วิภัตตินามและคำเชื่อมอายต นิบาต	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๙. อ่าน การเขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัตติ และแปล นามศัพท์ ตามการันต์สระ ที่สุดแห่งศัพท์ได้ทั้งสาม ลิงค์	การอ่าน การเขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัตติ และแปลนาม ศัพท์ ตามการันต์สระที่สุดแห่ง ศัพท์ได้ทั้งสามลิงค์		
๑๐. อ่าน การเขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัตติ และ แปลกตปิยศัพท์เป็น เฉพาะของตนเอง	การอ่าน การเขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัตติ และแปลกตปิ ยศัพท์เป็นเฉพาะของตนเอง		
๑๑.๑ อธิบาย หลักการแปล เรื่อง ประธาน และตัว ขยายประธาน	หลักการแปลเรื่อง ประธาน และตัวขยายประธาน		
๑๒.๑ แปลภาษาบาลีโดย	การแปลภาษาบาลีโดย		

ผลการเรียนรู้ (รายละเอียดเพิ่มเติม)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
พยานุชนและโดย อรรถในอุภัยพากย์ สงเคราะห์ข้อ ๑-๓๐	พยานุชนและโดยอรรถในอุภัย พากย์ปรัวณนข้อ ๑-๓๐		
๑๓. อ่าน การเขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัติ และ แปลสังขยา การนับนาม นามให้รู้จำนวนของนาม นาม	การผสมวิภัติ และแปลสังขยา การนับนามนามให้รู้จำนวนของ นามนาม	<p>◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอิทธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ 	<p>◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๑๔. อ่าน การเขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัติ และ แปลสัพพนามศัพท์ที่ใช้ แทนนามนามที่ออกชื่อ มาแล้ว	การผสมวิภัติ และแปล สัพพนามศัพท์ที่ใช้แทนนาม นามที่ออกชื่อมาแล้ว		
๑๕. อธิบาย และจำแนก อรรถศัพท์ ที่แจกผสม วิภัตินามได้	อรรถศัพท์ ที่แจกผสมวิภัติ นามไม่ได้		
๑๑.๒ อธิบาย แปลตามหลัก การแปลเรื่อง อาลปะนะ นิบาต	หลักการแปลเรื่อง อาลปะนะ นิบาต		
๑๒.๒ แปลภาษาบาลีโดย พยานุชนและโดย อรรถในอุภัยพากย์ ปรัวณนข้อ ๕๑-๘๐	การแปลโดยพยานุชนและโดย อรรถในอุภัยพากย์ปรัวณนข้อ ๕๑-๘๐		

แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)
สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
ระดับ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ (รายละเอียดเพิ่มเติม)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
๑. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า และโครงงาน ภาษาบาลีในประเทศไทย (แม่กองบาลีสนาม)	- ภาษาบาลีในประเทศไทย - ประวัติแม่กองบาลีสนาม หลวง	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอิทธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. อธิบาย จำแนกองค์ ประกอบของกิริยา อาชยัต	- ความหมายของอาชยัต - องค์ประกอบของอาชยัต		
๓. อธิบาย จำแนกวิภัตติอัน เป็นการจำแนกแจกแจง ธาตุไว้เพื่อให้เป็นเครื่อง หมายให้รู้กาล บท วจนะ บุรุษ	- ความหมายของวิภัตติ - วิภัตติอาชยัต - วิธีการเปลี่ยนแปลงวิภัตติ อาชยัต - กาล - บท - วจนะ - บุรุษ - อาคมอาชยัต		
๔. ระบุน อธิบายกลุ่มธาตุคำ อันเป็นรากศัพท์ของภาษา บาลี	- ความหมายของธาตุ - ธาตุโดยย่อและพิสดาร - วิธีการประกอบและเปลี่ยน แปลงธาตุ		
๕. อธิบาย แปล เขียนวาก อันเป็นตัวประธานของ กิริยาในแต่ละวาก	- ความหมายของวาก - ประเภทของวาก - โครงสร้างของวาก		
๖. วิเคราะห์ปัจจัยของวากจาก ถูกต้องตามหลักบาลี ไวยากรณ์	- ความหมายของปัจจัย - ปัจจัยในวาก - วิธีการเปลี่ยนปัจจัย		
๗.๑ อธิบาย แปลหลักการ แปลเรื่อง กิริยาคุม พากย์ บทขยายกิริยา คุมพากย์	- กิริยาคุมพากย์ - บทขยายกิริยาคุมพากย์	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอิทธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๘.๑ การแปลภาษาบาลีโดย พยัญชนะและโดยอรรถ ในอุกยพากย์ปรัวฒัน	- อุกยพากย์ปรัวฒัน ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕		
๙. อธิบายกิริยาภิตก์ และ บอกองค์ประกอบของ กิริยาภิตก์	- ความหมายของกิริยาภิตก์ - องค์ประกอบของกิริยาภิตก์		
๑๐. อธิบายวิภัตติ วจนะ กาล ธาตุ วาก ปัจจัย ของกิริยาภิตก์	- ความหมายของวิภัตติ วจนะ กาล ธาตุ วาก ปัจจัย		

ผลการเรียนรู้ (รายละเอียดเพิ่มเติม)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
๑๑. วิเคราะห์กิจวิธีกิตต์ตามองค์ประกอบของกิจวิธีกิตต์	- วิธีการแยกและประกอบกิจวิธีกิตต์	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๑๒. แปลกิจวิธีกิตต์ศัพท์ได้ถูกต้องตามองค์ประกอบของกิจวิธีกิตต์	- การแปลกิจวิธีกิตต์		
๑๓. อธิบายนามกิตต์ และศัพท์ที่สำเร็จมาจากรูปวิเคราะห์ให้สำเร็จ (สาธนะ)	- ความหมายของนามกิตต์ - สาธนะ		
๑๔. วิเคราะห์นามกิตต์ตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตต์	- ปัจจัยนามกิตต์ - ประเภทของปัจจัยนามกิตต์		
๑๕. แปลศัพท์นามกิตต์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตต์	- การแปลนามกิตต์		
๗.๒ อธิบาย แปลตามหลักการแปลเรื่อง กิริยาในระหว่าง บทขยายกิริยาในระหว่าง	- กิริยาในระหว่าง - บทขยายกิริยาในระหว่าง		
๘.๒ มีทักษะการแปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถในอุกัยพากย์ปรีวัฒน์	- อุกัยพากย์ปรีวัฒน์ ข้อ ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖- ๒๙๐		

แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)
สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
ระดับ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ (รายละเอียดเพิ่มเติม)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
๑. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า และโครงงาน ประวัติสมเด็จพระมหา สมณเจ้า กรมพระยาวชิร ญาณวโรรส	- ประวัติส่วนพระองค์ - การศึกษา - การปกครอง ฯลฯ	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. อธิบายการย่อบทสมาส และจำแนกประเภทของ สมาสทั้งโดยย่อและ พิสดาร	- ความหมายของสมาส - ประเภทของสมาส		
๓. อธิบายปัจจัยศัพท์ที่ใช้ แทนปัจจัย กัมมธารย สมาส ทิคุสมาส ตัปปุริส สมาส ทวันทสมาส อภัยยิภาวสมาส พหุพพิทสมาส	ศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปปุริสสมาส - ทวันทสมาส - อภัยยิภาวสมาส - พหุพพิทสมาส		
๔. วิเคราะห์ และแปลศัพท์ กัมมธารยสมาส ทิคุ สมาส ตัปปุริสสมาส ทวันทสมาส อภัยยิภาว สมาส พหุพพิทสมาส	ศัพท์ที่สำเร็จรูป - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปปุริสสมาส - ทวันทสมาส - อภัยยิภาวสมาส - พหุพพิทสมาส		
๕. อธิบาย แปลตามโครง สร้างของประโยคจากทั้ง ๕	วากทั้ง ๕ วาก - กัตตุวาก - กัมมวาก - ภาววาก - เหตุกัตตุวาก - เหตุกัมมวาก	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๖. อธิบาย การแปลประโยค แทรก ประโยคอาทร ประโยคเลขนอก /เลขใน	- ประโยคแทรก - ประโยคอาทร - ประโยคเลขนอก เลขใน		
๗. อธิบายการย่อบทตัทธิต และจำแนกประเภทของ ตัทธิตทั้งโดยย่อและ พิสดาร	- ความหมายตัทธิต - ประเภทของตัทธิต		
๘. อธิบายปัจจัยสามัญญัตถ ิต ภาวตัทธิตและอภัยย ัตถิต	ปัจจัยของ - สามัญญัตถิต - ภาวตัทธิต		

ผลการเรียนรู้ (รายละเอียดเพิ่มเติม)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
	- อพยยัตถิต		
๙. วิเคราะห์ และแปลศัพท์ สามัญญัตถิต ภาวตถิต และอพยยัตถิต	ศัพท์สำเร็จของ - สามัญญัตถิต - ภาวตถิต - อพยยัตถิต	◆ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบอริยสัจ ๔ - แบบไตรสิกขา - แบบพหุสูตร - แบบอุปมา-อุปไมย - แบบปุจฉา-วิสัชนา - แบบอธิบาท ๔ - แบบโยนิโสมนสิการ	◆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน
๑๐. อธิบาย การเชื่อมหรือ ต่ออักษรให้เนื่องกันด้วย อักษร	- ความหมายของสนธิ - ประเภทของสนธิ - สนธิกิริยาประกอบ		-
๑๑. การต่อสระตามหลักของ สนธิกิริยาประกอบ	- สระสนธิ		
๑๒. การต่อพยัญชนะตาม หลักของสนธิกิริยา ประกอบ	- พยัญชนะสนธิ		
๑๓. การต่อนิคหิตตามหลัก ของสนธิกิริยาประกอบ	- นิคหิตสนธิ		
๑๔. แปลภาษามคธเป็นไทย โดยพยัญชนะและโดย อรรถ ธรรมบทภาค ๑ และธรรมบทภาค ๒	- อุกยพากย์ปรีวัฒน์ - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒		

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี จำนวน ๑๓ หน่วยการเรียนรู้ ๑๕ ผลการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
๑	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑	ภาษาบาลีในพุทธกาล
๒	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๒	อักขระภาษาบาลี
๓	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๓	ฐานกรณ์
๔	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๔	มาตรการออกเสียง
๕	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๕	พยัญชนะสังโยค
๖	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๖	นามศัพท์
๗	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๗	องค์ประกอบของนามศัพท์
๘	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๘ ม.๑/๙	การันต์
๙	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๐	กติยศัพท์/ปณินทศัพท์
๑๐	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๑.๑ ม.๑/๑๒.๑	หลักการแปล
๑๑	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๓	สังขยา
๑๒	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๔	สัพพนาม
๑๓	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๕	อพยยศัพท์
รวม ๑๓ หน่วยการเรียนรู้ ๑๕ ผลการเรียนรู้		

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี จำนวน ๖ หน่วยการเรียนรู้ ๑๕ ผลการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
๑	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑	ประวัติภาษาบาลีในประเทศไทย
๒	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๒	อาขยาต
๓	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๓	องค์ประกอบของอาขยาต
๔	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๗ ม.๒/๘ ม.๒/๑๒ ม.๒/๑๕	หลักการแปล
๕	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๙ ม.๒/๑๑	กิริยาทิตก
๖	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๔ ม.๒/๕ ม.๒/๖ ม.๒/๑๐ ม.๒/๑๓ ม.๒/๑๔	นามกิตก
รวม ๖ หน่วยการเรียนรู้ ๑๕ ผลการเรียนรู้		

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี จำนวน ๑๒ หน่วยการเรียนรู้ ๑๔ ผลการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
๑	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑	สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส
๒	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔	สมาส
๓	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔	สมาสโดยพิสดาร
๔	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๕	โครงสร้างวาจก
๕	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๖	ประโยคพิเศษ
๖	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๗ ม.๓/๘ ม.๓/๙	ศัพท์ิต
๗	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๗ ม.๓/๘ ม.๓/๙	ศัพท์ิตโดยย่อ
๘	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๐	สนธิ
๙	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๑	สระสนธิ
๑๐	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๒	พยัญชนะสนธิ
๑๑	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๓	นิคหิตสนธิ
๑๒	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๔	การแปลโดยพยัญชนะและแปลโดยอรรถ และแปล ธรรมบทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒
รวม ๑๒ หน่วยการเรียนรู้ ๑๔ ผลการเรียนรู้		

โครงสร้างสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง ๓.๐ หน่วยกิต
(ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ภาษาบาลีใน พุทธกาล	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑	- ประวัติภาษาบาลีในสมัย พุทธกาล - ความหมายของบาลีไวยากรณ์	๒	๑๐
๒	อักขระภาษาบาลี	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๒	- สระ - พยัญชนะ	๒	๕
๓	ฐานกรณ์	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๓	- ฐานของอักขระ - กรณของอักขระ	๒	๕
๔	มาตรการออกเสียง	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๔	- มาตรการออกเสียงอักขระ - การออกเสียงพยัญชนะบางตัว	๒	๕
๕	พยัญชนะสังโยค	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๕	- การเขียนพยัญชนะสังโยค	๒	๕
๖	นามศัพท์	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๖	- ความหมาย ประเภทของนาม ศัพท์	๒	๕
๗	องค์ประกอบของ นามศัพท์	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๗	- ลิงค์ - วจนะ	๒	๕
			- วิภัติ	๒	๑๐
			- อายุตนิบาต	๒	๑๐
๘	การันต์	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๘	- สระที่สุดแห่งศัพท์	๑	๕
		ผลการเรียนรู้ ม.๑/๙	- การันต์ ในปุงลิงค์	๗	๕
			- การันต์ ในอิติลึงค์	๗	๕
			- การันต์ ในนปุงสกลึงค์	๕	๕
๙	กติปยศัพท์/ปกิณณก ศัพท์	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๐	- ศัพท์เล็กๆ น้อยๆ - ศัพท์เร่รवाद	๒	๒
			- อุตต (ตน) - พรหม (พรหม)	๒	๒
			- ราชา (พระราชา) - มหาราช (มหาราช)	๒	๒
			- ภควन्दู - อรหนต (พระอรหันต์)	๒	๒
			- ภาวนต (ผู้เจริญ) - สตถุ (ผู้สอน)	๒	๒
			- ปิตุ (บิดา) - มาตุ (มารดา)	๒	๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			- มโนคณะศัพท์	๓	๒
			- กम्म (กรรม)	๒	๒
			- โค (โค)		
			- ๖ ศัพท์	๒	๒
๑๐	หลักการแปล	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๑.๑ ม.๑/๑๒.๑	หลักการแปลเรื่องประธาน และ ตัวขยายประธาน แปล อุกฤษพากย์ข้อ ๑-๓๐	๓	๑๐
รวมภาคเรียนที่ ๑				๖๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	สังขยา	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๓	- ความหมายของสังขยา และ ชนิดของสังขยา	๒	๔
			- ปกติสังขยา	๒	๔
			- จัดปกติสังขยาลงใน นามศัพท์ ลิงค์ วจนะ	๒	๔
			- การแจกวิภัติปกติสังขยา		
			- เอก (๑), ทวิ (๒), อุก (ทั้ง สอง) ตี (๓)	๓	๔
			- ปณจ (๕), ฉ-อฏฐารส (๖- ๑๘),	๓	๔
			- เอกนวิส (๑๙)- โกฏิ (โกฏิ)	๓	๔
			- การต่อสังขยาด้วยอุตตร และ อธิก	๔	๕
			- ปุณสังขยา	๔	๕
๒	สัพพนาม	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๔	- ความหมายชนิด และบุรุษของ สัพพนาม	๒	๕
			- ต (ปฐมบุรุษ)	๓	๕
			- ตุมห (มัชฌิมบุรุษ)		
			- อมห (อุตตมบุรุษ)		
			- ย (ไค) (อนิยมวิเสสน สัพพนาม)	๘	๕
			- กี (ไคร,อะไร)	๓	๕
			- เอก ศัพท์, เอต (นั้น)	๓	๕
๓	อัพยัคฆ์	ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๕	ความหมาย และชนิดของ อัพยัคฆ์	๒	๕
			- อุปสัค	๒	๕
			- นิบาต	๓	๑๐
			- ปัจจัย	๔	๑๐
๔	หลักการแปล		หลักการแปลเรื่อง ประธาน และตัวขยายประธาน แปล อุกัยพากย์ปริวัฒน์ ข้อ ๕๑-๘๐	๔	๑๐
รวมภาคเรียนที่ ๒				๖๐	๑๐๐

โครงสร้างสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง ๓.๐ หน่วยกิต
(ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ประวัติภาษาบาลีใน ประเทศไทย	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑	- ภาษาบาลีในประเทศไทย - ประวัติแม่กองบาลีสนามหลวง	๔	๑๐
๒	อาขยาต	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๒	- ความหมายของอาขยาต - องค์ประกอบของอาขยาต	๔	๑๐
๓	องค์ประกอบของ อาขยาต	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๓	- ความหมายของวิภัติ - วิภัติอาขยาต - วิธีการเปลี่ยนแปลงวิภัติ อาขยาต - กาล - บท - วจนะ - บุรุษ - อาคมอาขยาต	๑๐	๒๐
			- ความหมายของธาตุ - ธาตุโดยย่อและพิสดาร - วิธีการประกอบและเปลี่ยน แปลงธาตุ	๑๐	๑๐
			- ความหมายของวาก - ประเภทของวาก - โครงสร้างของวาก	๑๐	๒๐
			- ความหมายของปัจจัย - ปัจจัยในวาก - วิธีการเปลี่ยนปัจจัย	๖	๑๐
๔	หลักการแปล	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๗	- กิริยาคุมพากย์ - บทขยายกิริยาคุมพากย์	๖	๑๐
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๘	- อุกัณณิกปริวรรต ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕	๑๐	๑๐
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๒			
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๕			
รวมภาคเรียนที่ ๑				๖๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	กิริยาภิติก์	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๙	- ความหมายของวิภัติ วจนะ กาล ธาตุ วาจก ปัจจัย	๔	๑๐
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๑	- วิธีการแยกและประกอบกิริยา ภิติก์	๖	๑๐
			- การแปลกิริยาภิติก์	๖	๑๐
๒	นามกิตก์	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๔	- ความหมายของนามกิตก์ - สาธนะ	๔	๑๐
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๕	- ปัจจัยนามกิตก์ - ประเภทของปัจจัยนามกิตก์	๖	๑๐
			ผลการเรียนรู้ ม.๒/๖ ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๐ ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๓ ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๔	- การแปลนามกิตก์	๖
		๔			๔
		๔			๔
		๔			๔
		๔			๔
๓	หลักการแปล	ผลการเรียนรู้ ม.๒/๗	- กิริยาในระหว่าง - บทขยายกิริยาในระหว่าง	๔	๑๐
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๘	- อุภยพากย์ปวิวัฒน์ ข้อ ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖-๒๙๐	๑๒	๑๘
		ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๒ ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๕			
รวมภาคเรียนที่ ๒				๖๐	๑๐๐

โครงสร้างสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง ๓.๐ หน่วยกิต
(ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	สมเด็จพระมหาสมณ เจ้ากรมพระยาวชิร ญาณวโรรส	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑	- ประวัติส่วนพระองค์ - การศึกษา - การปกครอง ฯลฯ	๔	๕
๒	สมาส	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๒	- ความหมายของสมาส - ประเภทของสมาส	๔	๕
๓	สมาสโดยพิสดาร	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๓	ศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย และศัพท์ที่ สำเร็จรูป - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปปุริสสมาส - ทวันทสมาส - อพยยิภาวสมาส - พหุพพิหิสมาส	๑๐	๒๐
		ผลการเรียนรู้ ม.๓/๔		๔	๑๐
๔	โครงสร้างวาก	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๕	วากทั้ง ๕ วาก - กัตตวาก - กัมมวาก - ภาววาก - เหตุกัตตวาก - เหตุกัมมวาก	๑๐	๒๐
๕	ประโยคพิเศษ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๖	- ประโยคแทรก - ประโยคอาทร - ประโยคเลขนอก เลขใน	๔	๑๐
๖	การแปลโดย พยัญชนะและแปล โดยอรรถ และแปล ธรรมบทภาค ๑	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๔	- อุกัยพากย์ปรีวิวัฒน์ - ธรรมบทภาค ๑	๒๔	๓๐
รวมภาคเรียนที่ ๑				๖๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ตัถุธิติ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๗	- ความหมายตัถุธิติ - ประเภทของตัถุธิติ	๔	๑๐
๒	ตัถุธิติโดยย่อ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๘	ปัจจัย และศัพทสำเร็จของ - สามัญญตัถุธิติ - ภาวตัถุธิติ - อัပ္พยตัถุธิติ	๖	๑๕
		ผลการเรียนรู้ ม.๓/๙		๔	๕
๓	สนธิ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๐	- ความหมายของสนธิ - ประเภทของสนธิ - สนธิกิริโยปกรณ	๔	๑๐
๔	สระสนธิ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๑	- สระสนธิ	๔	๑๐
๕	พยัญชนะสนธิ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๒	- พยัญชนะสนธิ	๔	๑๐
๖	นิคคหิตสนธิ	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๓	- นิคคหิตสนธิ	๔	๑๐
๗	การแปลโดย พยัญชนะและแปล โดยอรรถ และแปล ธรรมบทภาค ๒	ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๔	- อุกัยพากย์ปริวัฒน์ - ธรรมบทภาค ๒	๓๐	๓๐
รวมภาคเรียนที่ ๒				๖๐	๑๐๐

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ภาษาบาลี (ภาษามคร) เป็นภาษาที่สูงกว่าภาษาทั้งหลาย เพราะสมบูรณ์ด้วยคุณวิเศษและสภาวะนิรุตติ คำว่า สภาวนิรุตติ หมายถึงเป็นภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายและอธิบายมีอำนาจในการแสดงอรรถและอธิบายได้แน่นอนเป็นภาษาที่ผู้วิเศษทั้งหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นต้นทรงใช้อยู่หรือสภานิรุตติ หมายถึงเป็นภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่เสื่อม ตั้งอยู่โดยปกติ	<ul style="list-style-type: none"> - ประวัติภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล - ความหมายของบาลีไวยากรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนรายงานเกี่ยวประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์ปริทัศน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนเขียนประวัติภาษาบาลี - นักเรียนเขียนความสำคัญและความหมายของภาษาบาลี - นักเรียนเขียนสรุปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ภาษาบาลีในพุทธกาล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๒ บอกอักขรวิธีในภาษาบาลี และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
เสียงก็ดี ตัวหนังสือก็ดี ชื่อว่า อักขระ แปลว่า ไม่รู้จักสิ้นอย่าง ๑ ไม่เป็นของแข็งอย่าง ๑.	<ul style="list-style-type: none"> - สระ - พยัญชนะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - บอกความหมายของ อักขระ สระ พยัญชนะ นิคคหิต และพินทุ - จำแนกอักขระเป็นสระ พยัญชนะ - ยกตัวอย่างสระที่เป็น ทีฆะ รัสสะ ครุ ลหุ วรรณ - ยกตัวอย่างพยัญชนะที่เป็นวรรณ อวรรค พยัญชนะสังโยค - ทดสอบก่อนและหลังเรียน - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์พัฒน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนเขียนรูปสระบาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนเขียนรูปพยัญชนะบาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะหฺบาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตจากอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	อักขระภาษาบาลี

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๓ อธิบายฐานที่ตั้งที่เกิด และกรณีอวัยวะสำหรับเสียง

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ฐานที่ตั้งที่เกิดของอักขระ กรณ์ที่ทำอักขระ	- ฐานกรณ์	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- อธิบายฐานที่ตั้งที่เกิด - อธิบายกรณีอวัยวะสำหรับเสียง - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายฐานกรณ์ที่ตั้งที่เกิดของบาลีไวยากรณ์ - นักเรียนอธิบายกรณ์ที่ทำอักขระบาลีไวยากรณ์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	ฐานกรณ์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๔ จำแนกเสียงอักษรในภาษาบาลีและสามารถออกเสียงอักษร

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการจำแนกเสียงและการออกเสียงอักษรในภาษาบาลี	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรการออกเสียงอักษร - การออกเสียงพยัญชนะบางตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกเสียงอักษรในภาษาบาลี - ออกเสียงอักษร - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต)) - อุภัยพากย์ปริวัณน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนจำแนกมาตรการออกเสียงอักษรบาลี - นักเรียนออกเสียงพยัญชนะ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	มาตรการออกเสียง

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๕ อธิบายการเขียนพยัญชนะสังโยค

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการเขียนพยัญชนะสังโยคและการนำพยัญชนะสังโยคไปใช้	- พยัญชนะสังโยค	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนพยัญชนะสังโยค - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์ปริวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนเขียนพยัญชนะสังโยค - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	พยัญชนะสังโยค

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๖ ความหมาย จำแนกประเภทของนามศัพท์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาความหมายการจำแนกประเภทของนามศัพท์	- นามศัพท์	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกประเภทนามศัพท์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนจำแนกประเภทนามศัพท์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นามศัพท์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๗ บอก และจำแนกเพศเครื่องหมายรูปแบบของนามศัพท์ คำพูดที่เปล่งออกมาในภาษาบาลี

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการจำแนกเครื่องหมาย รูปแบบของนามศัพท์ และการคำพูดที่เปล่งออกมาในภาษาบาลี	<ul style="list-style-type: none"> - ลิงค์ - วจนะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกเพศ เครื่องหมาย รูปแบบ ของนามศัพท์ - การเปล่งคำพูดในภาษาบาลี - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์พัฒน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนบอกและจำแนกเพศเครื่องหมาย รูปแบบนามศัพท์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	องค์ประกอบของนามศัพท์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๘ อ่าน การเขียน แจกจำแนกวิภัตตินามและคำเชื่อมอายตนิบาต

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการอ่าน การเขียน การจำแนกวิภัตตินามและ คำเชื่อมอายตนิบาต	- วิภัตตินาม - อายตนิบาต	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็น ความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- อ่านและเขียนวิภัตตินาม - การเชื่อมคำอายตนิบาต - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอ่าน เขียน แจก จำแนกวิภัตตินามและคำเชื่อมอายตนิบาต - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	การันต์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๙ อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ และแปลนามศัพท์ ตามการันต์สระที่สุ่ดแห่งศัพท์ได้ทั้งสามลิงค์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการอ่าน การเขียน การวิเคราะห์การผสมวิภัติ การแปลนามศัพท์ ตามการันต์สระที่สุ่ดแห่งศัพท์ทั้งสามลิงค์	- การันต์	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - อ่าน เขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัติ - การแปลนามศัพท์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - ุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียน อ่าน เขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ - นักเรียนแปลนามศัพท์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	การันต์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๐ อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ และแปลกติยศัพท์เป็นเฉพาะของตนเอง

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการอ่าน การเขียน การวิเคราะห์การผสมวิภัติ และการแปลกติยศัพท์ที่เป็นศัพท์เฉพาะตน	- กติยศัพท์	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - อ่าน เขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ - แปลกติยศัพท์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอ่าน เขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ และแปลกติยศัพท์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	กติยศัพท์/ ปภิณณศัพท์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๑ อธิบาย แปลตามหลักการแปลเรื่อง อาลปนะ นิบาต ประ찬 และตัวขยายประ찬

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลหลักการแปล เรื่อง อาลปนะ นิบาต ประ찬 และตัวขยายประ찬	<ul style="list-style-type: none"> - อาลปนะ - นิบาต - บทประ찬 - บทขยายประ찬 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลตามหลักการแปลเรื่อง อาลปนะ นิบาต ประ찬 และตัวขยายประ찬 - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบาย แปลตามหลักการแปลเรื่อง อาลปนะ นิบาต ประ찬 ตัวขยายประ찬 - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	หลักการแปล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๒ แปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถในอุกยพากย์ปรัวัฒน์ข้อ ๑-๓๐, ๕๑-๘๐

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะ และโดยอรรถในอุกยพากย์ปรัวัฒน์	- อุกยพากย์สงเคราะห์ข้อ ๑-๓๐, ๕๑-๘๐	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- แปลบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกยพากย์ปรัวัฒน์	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนฝึกแปลอุกยพากย์ปรัวัฒน์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	หลักการแปล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๓ อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ และแปลสังขยา การนับนามนามให้รู้จำนวนของนามนาม

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการอ่าน การเขียน การวิเคราะห์การผสมวิภัติ การแปลสังขยา การนับนามนามเพื่อให้รู้จำนวนของนามนาม	- สังขยา	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - อ่าน เขียน วิเคราะห์ การผสมวิภัติ - แปลสังขยา - นับนามนาม - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์พัฒน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอ่าน เขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ แปลสังขยา - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	สังขยา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๔ อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ และแปลศัพท์นามศัพท์ที่ใช้แทนนามนามที่ออกชื่อมาแล้ว

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการอ่าน การเขียน การวิเคราะห์การผสมวิภัติ และการแปลศัพท์นามศัพท์ที่ใช้แทนนามนาม	- ศัพท์นาม	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - อ่าน เขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ - แปลศัพท์นาม - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอ่าน เขียน วิเคราะห์การผสมวิภัติ และแปลศัพท์นาม - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ศัพท์นาม

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๕ อธิบาย และจำแนกอรรถยศัพท์ที่แจกผสมวิภัตตินามไม่ได้

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการจำแนกอรรถยศัพท์ที่แจกผสมวิภัตตินามไม่ได้	- อรรถยศัพท์	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกอรรถยศัพท์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบาย จำแนกอรรถยศัพท์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	อรรถยศัพท์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า และโครงการประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล	<ul style="list-style-type: none"> - ภาษาบาลีในประเทศไทย - ประวัติแม่กองบาลีสนามหลวง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนรายงานเกี่ยว - ประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีในสมัยพุทธกาล - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ประวัติภาษาบาลีในประเทศไทย

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๒ อธิบาย จำแนกองค์ประกอบของกิริยาอาชยาด

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการจำแนกองค์ประกอบของกิริยาอาชยาด	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของอาชยาด - องค์ประกอบของอาชยาด 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกองค์ประกอบของกิริยาอาชยาด - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายความหมายของอาชยาด - นักเรียนจำแนกองค์ประกอบของกิริยาอาชยาด - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	อาชยาด

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๓ อธิบาย จำแนกวิภัติอันเป็นการจำแนกแจกแจงธาตุไว้เพื่อให้เป็นเครื่องหมายให้รู้กาล บท วจนะ บุรุษ
 สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการจำแนกวิภัติอันเป็นการจำแนกแจกแจงธาตุไว้เพื่อให้เป็นเครื่องหมายให้รู้กาล บท วจนะ บุรุษ	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของวิภัติ - วิภัติอาขยาต - วิธีการเปลี่ยนแปลงวิภัติอาขยาต - กาล - บท - วจนะ - บุรุษ - อาคมอาขยาต 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกวิภัติ - แจกแจงธาตุ - เครื่องหมายบ่งบอกกาล บท วจนะ บุรุษ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายการจำแนกวิภัติ - นักเรียนจำแนกแจกแจงธาตุ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	องค์ประกอบของอาขยาต

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๔ ระบุ อธิบายกลุ่มธาตุคำอันเป็นรากศัพท์ของภาษาบาลี

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษากลุ่มธาตุคำอันเป็นรากศัพท์ของภาษาบาลี	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของธาตุ - ธาตุโดยย่อและพิสดาร - วิธีการประกอบและเปลี่ยนแปลงธาตุ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มธาตุ - คำอันเป็นรากศัพท์ของภาษาบาลี - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนระบุ อธิบายกลุ่มธาตุหรือคำอันเป็นรากศัพท์ของภาษาบาลี - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นามกิตก์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๕ อธิบาย แปล เขียนวาทก อันเป็นตัวแทนของกิริยาในแต่ละวาทก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการ แปล เขียนวาทก อันเป็นตัวแทนของกิริยาในแต่ละวาทก	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของวาทก - ประเภทของวาทก - โครงสร้างของวาทก 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลวาทก - เขียนวาทก - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวรรต 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบาย แปล เขียน วาทก - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นามกิตก์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๖ วิเคราะห์ปัจจัยของวาทจากถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยของวาทจากถูกต้องตามหลักบาลีไวยากรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของปัจจัย - ปัจจัยในวาท - วิธีการเปลี่ยนปัจจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยของวาท - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์ปริวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยของวาท - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นามกิตก์

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๗ อธิบาย แปลหลักการแปลเรื่อง กิริยาคุมพากย์ บทขยายกิริยาคุมพากย์ กิริยาในระหว่าง บทขยายกิริยาในระหว่าง

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลตามหลัก การแปล เรื่อง กิริยาคุม พากย์ บทขยายกิริยาคุม พากย์ กิริยาในระหว่าง บทขยายกิริยาในระหว่าง	<ul style="list-style-type: none"> - กิริยาในระหว่าง - บทขยายกิริยาในระหว่าง - กิริยาคุมพากย์ - บทขยายกิริยาคุมพากย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลตามหลักการแปล เรื่อง กิริยาคุมพากย์ บทขยายกิริยาคุมพากย์ - แปลกิริยาในระหว่าง - แปลบทขยายกิริยาในระหว่าง - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบาย แปลหลักการแปล เรื่อง กิริยาคุมพากย์ บทขยายกิริยาคุมพากย์ กิริยาในระหว่าง บทขยายกิริยาในระหว่าง - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	หลักการแปล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ๒/๘ การแปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถในอุกยพากย์ปรีวัณน์ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕, ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖-๒๙๐

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถในอุกยพากย์ปรีวัณน์ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕, ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖-๒๙๐	<ul style="list-style-type: none"> - อุกยพากย์ปรีวัณน์ ข้อ ๑๐๑-๑๑๖, ๑๕๑-๑๖๕, ๒๗๖-๒๙๐ - อุกยพากย์ปรีวัณน์ ข้อ ๒๒๖-๒๔๐, ๒๕๑-๒๖๕ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลภาษาบาลีโดยพยัญชนะและโดยอรรถ - อุกยพากย์ปรีวัณน์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกยพากย์ปรีวัณน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนแปลภาษาบาลโดยพยัญชนะและโดยอรรถในอุกยพากย์ปรีวัณน์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	หลักการแปล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๙ อธิบายกิริยาภิตก และบอกองค์ประกอบของกิริยาภิตก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษากิริยาภิตก และบอกองค์ประกอบของกิริยาภิตก	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของกิริยาภิตก - องค์ประกอบของกิริยาภิตก 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิริยาภิตก - องค์ประกอบของกิริยาภิตก - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายกิริยาภิตก - นักเรียนบอกองค์ประกอบของกิริยาภิตก - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	กิริยาภิตก

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ๒/๑๐ อธิบายวิภัติ วจนะ กาล ชาติ วาจก ปัจจัยของกิริยาภิตก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาวิภัติ วจนะ กาล ชาติ วาจก ปัจจัยของกิริยาภิตก	- ความหมายของวิภัติ วจนะ กาล ชาติ วาจก ปัจจัย	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตนเอง - มีความคิดสร้างสรรค์	- วิภัติ วจนะ กาล ชาติ วาจก ปัจจัยของกิริยาภิตก - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) - อุภัยพากย์ปริวรรณ์	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายวิภัติ วจนะ กาล ชาติ วาจก ปัจจัยของกิริยาภิตก - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	นามภิตก

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ๒/๑๑ วิเคราะห์กิริยาภิตกตามองค์ประกอบของกิริยาภิตก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการวิเคราะห์กิริยาภิตกตามองค์ประกอบของกิริยาภิตก	- วิธีการแยกและประกอบกิริยาภิตก	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- กิริยาภิตก - องค์ประกอบของกิริยาภิตก - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนวิเคราะห์กิริยาภิตก องค์ประกอบของกิริยาภิตก - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	กิริยาภิตก

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ๒/๑๒ แปลกิริยาภิตกศัพท์ได้ถูกต้องตามองค์ประกอบของภิกิริยาภิตก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลภิกิริยาภิตกศัพท์ได้ถูกต้องตามองค์ประกอบของภิกิริยาภิตก	- การแปลภิกิริยาภิตก	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลภิกิริยาภิตกศัพท์ - องค์ประกอบของภิกิริยาภิตก - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวรรน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนแปลภิกิริยาภิตก - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	หลักการแปล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ๒/๑๓ อธิบายนามกิต्त และศัพท์ที่ยังกิริยาในรูปวิเคราะห์ให้สำเร็จ (สาธนะ)

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษานามกิต्त และศัพท์ที่ยังกิริยาในรูปวิเคราะห์ให้สำเร็จ (สาธนะ)	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของนามกิต्त - สาธนะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นามกิต्त - ศัพท์ที่ยังกิริยาในรูปวิเคราะห์ให้สำเร็จ (สาธนะ) - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) - อุภัยพากย์ปริวัณ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายนามกิต्त และศัพท์ที่ยังกิริยาในรูปวิเคราะห์ให้สำเร็จ (สาธนะ) - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นามกิต्त

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ๒/๑๔ วิเคราะห์นามกิต्तกตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิต्तก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการวิเคราะห์นามกิต्तกตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิต्तก	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยนามกิต्तก - ประเภทของปัจจัยนามกิต्तก 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นามกิต्तก - หมวดปัจจัย - สาธนะของนามกิต्तก - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนวิเคราะห์นามกิต्तกตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิต्तก - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นามกิต्तก

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๕ แปลศัพท์นามกิตก์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตก์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลศัพท์นามกิตก์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตก์	- การแปลนามกิตก์	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- แปลศัพท์นามกิตก์ - หมวดปัจจัย - สาธนะของนามกิตก์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนแปลศัพท์นามกิตก์ตามหมวดปัจจัยและสาธนะของนามกิตก์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	หลักการแปล

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส	<ul style="list-style-type: none"> - ประวัติส่วนพระองค์ - การศึกษา - การปกครอง ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าโครงการประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุภัยพากย์ปริวิวัฒน์ - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าโครงการประวัติสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ผลการเรียนรู้ ม.๓/๒ อธิบายการย่อบทสมาสและจำแนกประเภทของสมาสทั้งโดยย่อและพิสดาร
 สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการย่อบทสมาสและจำแนกประเภทของสมาสทั้งโดยย่อและพิสดาร	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของสมาส - ประเภทของสมาส 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ย่อบทสมาส - จำแนกประเภทของสมาสทั้งโดยย่อและพิสดาร - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) - อุภัยพากย์ปริวัณน์ - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายการย่อบทสมาส - นักเรียนจำแนกประเภทของสมาสทั้งโดยย่อและพิสดาร - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	สมาส

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๓ อธิบายปัจจัยศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปยียาวสมาส พหุพพิหสมาส

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาปัจจัยศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปยียาวสมาส พหุพพิหสมาส	ศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปฺปุริสสมาส - ทวันทวสมาส - อัปยียาวสมาส - พหุพพิหสมาส	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห วิจารณ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- ปัจจัยศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัยกัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปยียาวสมาส พหุพพิหสมาส - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์พัฒน - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายปัจจัยศัพท์ที่ใช้แทนปัจจัย กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปยียาวสมาส และพหุพพิหสมาส - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสสมัยพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	สมาส

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๔ วิเคราะห์ และแปลศัพท์กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปฺยียาวสมาส พหุพพิหสมาส

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการวิเคราะห์ และแปลศัพท์กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปฺยียาวสมาส พหุพพิหสมาส	ศัพท์ที่สำเร็จรูป - กัมมธารยสมาส - ทิคุสมาส - ตัปฺปุริสสมาส - ทวันทวสมาส - อัปฺยียาวสมาส - พหุพพิหสมาส	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลศัพท์กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปฺยียาวสมาส พหุพพิหสมาส - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนวิเคราะห์ และแปลศัพท์กัมมธารยสมาส ทิคุสมาส ตัปฺปุริสสมาส ทวันทวสมาส อัปฺยียาวสมาส และพหุพพิหสมาส - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	สมาส

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๕ อธิบาย แปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕	วาจากทั้ง ๕ วาจาก - กัตตุวาจาก - กัมมวาจาก - ภาววาจาก - เหตุกัตตุวาจาก - เหตุกัมมวาจาก	- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	- มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์	- แปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒	- ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายและแปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th , http://buddhaghosa.mcu.ac.th , www.paknam.org , www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน	โครงสร้างวาจาก

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๖ อธิบาย การแปลประโยคแทรก ประโยคอาทร ประโยคเลขนอก /เลขใน

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลตามโครงสร้างของประโยคจากทั้ง ๕	<ul style="list-style-type: none"> - ประโยคแทรก - ประโยคอาทร - ประโยคเลขนอก เลขใน 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลประโยคแทรก - แปลประโยคอาทร - แปลประโยคเลขนอก - แปลประโยคเลขใน - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริทัศน์ - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบาย แปลประโยคแทรก ประโยคอาทร ประโยคเลขนอก เลขใน - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ประโยคพิเศษ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๗ อธิบายการย่อบทตัทธิตและจำแนกประเภทของตัทธิตทั้งโดยย่อและพิสดาร

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการย่อบทตัทธิต และจำแนกประเภทของ ตัทธิตทั้งโดยย่อและ พิสดาร	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายตัทธิต - ประเภทของตัทธิต 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ย่อบทตัทธิต - จำแนกประเภทของตัทธิตทั้งโดยย่อและพิสดาร - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายการย่อบทตัทธิต - นักเรียนจำแนกประเภทของตัทธิตทั้งโดยย่อและพิสดาร - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ตัทธิต

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๘ อธิบายปัจจัย สามัญญัตถิต ภาวตถิตและอัပ္พยตถิต

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาปัจจัยสามัญญัตถิต ภาวตถิต และ อัပ္พยตถิต	ปัจจัยของ - สามัญญัตถิต - ภาวตถิต - อัပ္พยตถิต	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยสามัญญัตถิต - ปัจจัยภาวตถิต - ปัจจัยอัပ္พยตถิต - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อุกฤษฏ์ปริวัฒน์ - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายปัจจัย สามัญญัตถิต ภาวตถิต และ อัပ္พยตถิต - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ตถิต

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๙ วิเคราะห์ และแปลศัพท์สามัญดัตถิต ภาวตัตถิตและอัปยตัตถิต

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการวิเคราะห์ และแปลศัพท์สามัญดัตถิต ภาวตัตถิต และอัปยตัตถิต	ศัพท์สำเร็จของ - สามัญดัตถิต - ภาวตัตถิต - อัปยตัตถิต	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลศัพท์สามัญดัตถิต - แปลศัพท์ภาวตัตถิต - แปลศัพท์อัปยตัตถิต - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนวิเคราะห์และแปลศัพท์สามัญดัตถิต ภาวตัตถิต และอัปยตัตถิต - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	ดัตถิต

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๐ อธิบาย การเชื่อมหรือต่ออักษรให้เนืองกันด้วยอักษร

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการเชื่อมหรือต่ออักษรให้เนืองกันด้วยอักษร	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของสนธิ - ประเภทของสนธิ - สนธิกิริยากรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมหรือต่ออักษร - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนอธิบายการเชื่อมหรือต่ออักษรให้เนืองกันด้วยอักษร - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลี ไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	สนธิ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๑ การต่อสร้อยตามหลักของสนธิกิจวิโยปกรณ์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการต่อสร้อยตามหลักของสนธิกิจวิโยปกรณ์	- สรรสนธิ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ต่อสร้อยสนธิตามหลักกิจวิโยปกรณ์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนต่อสร้อยตามหลักสนธิกิจวิโยปกรณ์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	สรรสนธิ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๒ การต่อพยานุชนะตามหลักของสนธิกิริยาปกรณ์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการต่อพยานุชนะตามหลักของสนธิกิริยาปกรณ์	- พยานุชนะสนธิ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ต่อพยานุชนะตามหลักสนธิกิริยาปกรณ์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนต่อพยานุชนะตามหลักสนธิกิริยาปกรณ์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	พยานุชนะสนธิ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๓ การต่อนิคคหิตตามหลักของสนธิกิจโยปกรณ์

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการต่อนิคคหิตตามหลักของสนธิกิจโยปกรณ์	- นิคคหิตสนธิ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ต่อนิคคหิตตามหลักสนธิกิจโยปกรณ์ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนต่อนิคคหิตตามหลักของสนธิกิจโยปกรณ์ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	นิคคหิตสนธิ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๔ แปลภาษามคธเป็นไทยโดยพยัญชนะและโดยอรรถ

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	สาระการเรียนรู้	นำไปสู่		ชิ้นงาน/ภาระงาน	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ศึกษาการแปลภาษามคธเป็นไทยโดยพยัญชนะและโดยอรรถ ธรรมบทภาค ๑ และธรรมบทภาค ๒	<ul style="list-style-type: none"> - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง - การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล - การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม - คติวิเคราะห์ วิวิจารณ์ - การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ความตระหนักรู้ในตน - มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - แปลภาษามคธเป็นไทยโดยพยัญชนะและโดยอรรถ - แปลธรรมบทภาค ๑ - แปลธรรมบทภาค ๒ - แบบทดสอบ - แบบฝึกหัด - ใบงาน - ใบความรู้ - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) - อภิธานศัพท์ปริวรรต - ธรรมบทภาค ๑ - ธรรมบทภาค ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบก่อนเรียน - นักเรียนแปลภาษามคธเป็นไทยโดยพยัญชนะและโดยอรรถ - นักเรียนแปลธรรมบทภาค ๑ - นักเรียนแปลธรรมบทภาค ๒ - นักเรียนเขียนรูปวิเคราะห์บาลีไวยากรณ์ - นักเรียนค้นคว้าประวัติความเป็นมาของภาษาบาลีสันสกฤตพุทธกาลในอินเทอร์เน็ต www.mcu.ac.th, http://buddhaghosa.mcu.ac.th, www.paknam.org, www.watpaknam.org - ทดสอบหลังเรียน 	การแปลโดยพยัญชนะ และแปลโดยอรรถและแปลธรรมบทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (๑๕ ผลการเรียนรู้)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
อ่าน การเขียน วิเคราะห์การผสมวิัตติ และ แปลสัพพนามศัพท์ที่ใช้แทนนามนามที่ออก ชื่อมาแล้ว	เขียน วิเคราะห์การ ผสมวิัตติ และ แปลสัพพนามศัพท์ ที่ใช้แทนนามนามที่ ออกชื่อมาแล้วได้ถูก ต้องและครบถ้วน	เขียน วิเคราะห์การ ผสมวิัตติ และ แปลสัพพนามศัพท์ ที่ใช้แทนนามนามที่ ออกชื่อมาแล้วได้ถูก ต้องแต่ไม่ครบถ้วน	เขียน วิเคราะห์การ ผสมวิัตติ และ แปลสัพพนามศัพท์ ที่ใช้แทนนามนามที่ ออกชื่อมาแล้วได้ บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	เขียน วิเคราะห์การ ผสมวิัตติ และ แปลสัพพนามศัพท์ ที่ใช้แทนนามนามที่ ออกชื่อมาแล้วได้ น้อยและไม่ ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๑/๑๕ อธิบาย และจำแนกอภัยยศัพท์ ที่แจกผสม วิัตตินามไม่ได้	นักเรียนอธิบาย และจำแนกอภัยย ศัพท์ ที่แจกผสม วิัตตินามไม่ได้ถูก ต้องและครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย และจำแนกอภัยย ศัพท์ ที่แจกผสม วิัตตินามไม่ได้ถูก ต้องแต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย และจำแนกอภัยย ศัพท์ ที่แจกผสม วิัตตินามไม่ได้บาง ส่วนและไม่ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย และจำแนกอภัยย ศัพท์ ที่แจกผสม วิัตตินามไม่ได้น้อย และไม่ครบถ้วน

การวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

[illegible]

[illegible]

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (๑๕ ผลการเรียนรู้)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
	ได้ถูกต้องและครบถ้วน	ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	ได้บางส่วนและไม่ครบถ้วน	ได้น้อยและไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๔ วิเคราะห์นามกิต्तก์ตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์	นักเรียนวิเคราะห์นามกิต्तก์ตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์ได้ถูกต้องและครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์นามกิต्तก์ตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์นามกิต्तก์ตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์ได้บางส่วนและไม่ครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์นามกิต्तก์ตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์ได้น้อยและไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๒/๑๕ แปลศัพท์นามกิต्तก์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์	นักเรียนแปลศัพท์นามกิต्तก์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์ได้ถูกต้องและครบถ้วน	นักเรียนแปลศัพท์นามกิต्तก์ได้ถูกต้องตามหมวดปัจจัยและสาระของนามกิต्तก์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนแปลศัพท์นามกิต्तก์ได้บางส่วนและไม่ครบถ้วน	นักเรียนแปลศัพท์นามกิต्तก์ได้น้อยและไม่ครบถ้วน

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๑๔ ผลการเรียนรู้)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
	อาหาร ประโยคเลข นอก / เลขใน ได้ถูก ต้องและครบถ้วน	อาหาร ประโยคเลข นอก / เลขใน ได้ถูก ต้องแต่ไม่ครบถ้วน	อาหาร ประโยคเลข นอก / เลขใน ได้ บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	อาหาร ประโยคเลข นอก / เลขใน ได้ น้อยและไม่ ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๗ อธิบายการย่อบทตัตติและจำแนกประเภท ของตัตติทั้งโดยย่อและพิสดาร	นักเรียนอธิบายการ ย่อบทตัตติและ จำแนกประเภทของ ตัตติทั้งโดยย่อและ พิสดารได้ถูกต้อง และครบถ้วน	นักเรียนอธิบายการ ย่อบทตัตติและ จำแนกประเภทของ ตัตติทั้งโดยย่อและ พิสดารได้ถูกต้องแต่ ไม่ครบถ้วน	นักเรียนอธิบายการ ย่อบทตัตติและ จำแนกประเภทของ ตัตติทั้งโดยย่อและ พิสดารได้บางส่วน และไม่ครบถ้วน	นักเรียนอธิบายการ ย่อบทตัตติและ จำแนกประเภทของ ตัตติทั้งโดยย่อและ พิสดารได้น้อยและ ไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๘ อธิบายปัจจัย สามัญญตัตติ ภาวตัตติและ อภัยตัตติ	นักเรียนอธิบาย ปัจจัย สามัญญ ตัตติ ภาวตัตติ และอภัยตัตติ ได้ถูกต้องและ ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย ปัจจัย สามัญญ ตัตติ ภาวตัตติ และอภัยตัตติ ได้ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย ปัจจัย สามัญญ ตัตติ ภาวตัตติ และอภัยตัตติ ได้บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย ปัจจัย สามัญญ ตัตติ ภาวตัตติ และอภัยตัตติ ได้น้อยและไม่ ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๙ วิเคราะห์ และแปลศัพท์สามัญญตัตติ ภาว ตัตติและอภัยตัตติ	นักเรียนวิเคราะห์ และแปลศัพท์ สามัญญตัตติ ภาว ตัตติ และ อภัย ตัตติ ได้ถูกต้อง และครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์ และแปลศัพท์ สามัญญตัตติ ภาว ตัตติ และ อภัย ตัตติ ได้ถูกต้องแต่ ไม่ครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์ และแปลศัพท์ สามัญญตัตติ ภาว ตัตติ และ อภัย ตัตติ ได้บางส่วน และไม่ครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์ และแปลศัพท์ สามัญญตัตติ ภาว ตัตติ และ อภัย ตัตติ ได้น้อยและ ไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๐ อธิบาย การเชื่อมหรือต่ออักษรให้เนืองกัน ด้วยอักษร	นักเรียนอธิบาย การเชื่อมหรือต่อ อักษรให้เนืองกัน ด้วยอักษรได้ถูกต้อง และครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย การเชื่อมหรือต่อ อักษรให้เนืองกัน ด้วยอักษรได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย การเชื่อมหรือต่อ อักษรให้เนืองกัน ด้วยอักษรได้บาง ส่วนและไม่ครบถ้วน	นักเรียนอธิบาย การเชื่อมหรือต่อ อักษรให้เนืองกัน ด้วยอักษรได้น้อย และไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๑ การต่อสระตามหลักของสนธิกริโยปกรณ์	นักเรียนต่อสระตาม หลักของสนธิกริโย ปกรณ์ได้ถูกต้อง และครบถ้วน	นักเรียนต่อสระตาม หลักของสนธิกริโย ปกรณ์ได้ถูกต้องแต่ ไม่ครบถ้วน	นักเรียนต่อสระตาม หลักของสนธิกริโย ปกรณ์ได้บางส่วน และไม่ครบถ้วน	นักเรียนต่อสระตาม หลักของสนธิกริโย ปกรณ์ได้น้อยและ ไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๒ การต่อพยัญชนะตามหลักของสนธิกริโย ปกรณ์	นักเรียนต่อ พยัญชนะตามหลัก ของสนธิกริโย ปกรณ์ได้ถูกต้อง และครบถ้วน	นักเรียนต่อ พยัญชนะตามหลัก ของสนธิกริโย ปกรณ์ได้ถูกต้องแต่ ไม่ครบถ้วน	นักเรียนต่อ พยัญชนะตามหลัก ของสนธิกริโย ปกรณ์ได้บางส่วน และไม่ครบถ้วน	นักเรียนต่อ พยัญชนะตามหลัก ของสนธิกริโย ปกรณ์ได้น้อยและ ไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๓ การต่อนิคหิตตามหลักของสนธิกริโยปกรณ์	นักเรียนต่อนิคหิต ตามหลักของสนธิ กริโยปกรณ์ได้ถูก ต้องและครบถ้วน	นักเรียนต่อนิคหิต ตามหลักของสนธิ กริโยปกรณ์ได้ถูก ต้องแต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนต่อนิคหิต ตามหลักของสนธิ กริโยปกรณ์ได้บาง ส่วนและไม่ครบถ้วน	นักเรียนต่อนิคหิต ตามหลักของสนธิ กริโยปกรณ์ได้น้อย และไม่ครบถ้วน
ผลการเรียนรู้ ม.๓/๑๔ แปลภาษามครเป็นไทยโดยพยัญชนะและ โดยอรรถ เรื่อง... (อุกัยพากย์ปริวัฒน์, ธรรม	นักเรียนแปลภาษา มครเป็นไทยโดย พยัญชนะและโดย	นักเรียนแปลภาษา มครเป็นไทยโดย พยัญชนะและโดย	นักเรียนแปลภาษา มครเป็นไทยโดย พยัญชนะและโดย	นักเรียนแปลภาษา มครเป็นไทยโดย พยัญชนะและโดย

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๑๔ ผลการเรียนรู้)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
บทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒)	อรรถ เรื่อง... (อุภัย พากย์ปรีวิจน์, ธรรมบทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒) ได้ถูกต้องและ ครบถ้วน	อรรถ เรื่อง... (อุภัย พากย์ปรีวิจน์, ธรรมบทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒) ได้ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วน	อรรถ เรื่อง... (อุภัย พากย์ปรีวิจน์, ธรรมบทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒) ได้บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	อรรถ เรื่อง... (อุภัย พากย์ปรีวิจน์, ธรรมบทภาค ๑ ธรรมบทภาค ๒) ได้น้อยและไม่ ครบถ้วน